

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

76. Quid beneficium. & quotuplex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

esse iniustam, tunc peccatum est non soluere, & obligatur homo ad restitutionem, quia est contra iustitiam. Dixi autem, quando non cognoscitur iniusta, quia subditus, nisi ei nota sit iniustitia, debet facta Principem vt iusta probare. Vnde, 23. quæst. 1. cap. quid culpatur, dicit Papa, milites posse pugnare in bello iusto, vel in bello, de quo non sunt certi, esse iniustum.

Quartum est, sufficit soluenti gabellas, vt sine vlla fraude merces suas vehat, paratus soluere gabellam: quod si non exigatur ab eo, non tenetur ipse quærere exactores. Ista est Tabien. verb. pedagium, §. 8. & Soto lib. 3. de iusti. in fine. Dixi, sine fraude, quia non licet abscondere merces, nec pacisci cum custodibus, vel alijs vti dolis: tunc enim à restitutione non excusatur; sed debet aperte, & absque fraude, ac si gabella non esset exigenda, procedere. Adhuc autem limitandum hoc videtur, quando est consuetudo in illis terris exigere, & custodias ponere. Quod si consuetudo esset, quod ipsimet præsentarent merces, vtique tenerentur hoc facere in gabella iusta. Soto adhuc limitat, dummodo non sit magis momenti; sed ego puto, si dubia esset gabella, quod adhuc non teneatur, dummodo, vt dixi, fraude non vtatur. Sunt autem valde dubiæ istæ gabellæ, quæ exiguntur ex his, quæ in proprios vsus, & familiæ quis emit.

Quid beneficium, & quotuplex.

CAPVT LXXVI.

Beneficium, vt in præsentî sumitur, & aliàs sacerdotium dicitur, sic definiti posse videtur: Est *ius percipiendi fructus, ex bonis Deo dicatis, clerico, propter diuinum officium, competentis.*

In qua definitione quatuor sunt partes.

Prima est, *ius percipiendi fructus*, id est, facultas, seu potestas secundum iustitiam recipiendi, & exigendi fructus, putà, pecunias, vel alia in sustentationem necessaria.

Secunda pars, *ex bonis Deo dicatis*. Aduerte: in principio nascentis Ecclesiæ, illi Christiani sua bona, seu magnam partem eorum offerebant Deo, in sustentationem eorum, qui Ecclesiæ inserviebant, & in præparationem eorum, quæ necessaria

erant.

erant diuino officio, puta, vasorum, templorum, & aliorum: unde ex his bonis, & decimis, quæ etiam in tales usus solentur, collecta est magna summa reddituum Deo dicarum, quæ post diuisa est in quatuor partes à Papa Sylu. vt habetur c. 4. suorum decretorum: Vna data est Episcopo, altera habita ecclesiæ reservata est; altera inter clericos talis ecclesiæ diuisa, pro ministeriorum qualitate; quarta pauperibus. Est ergo beneficium, ius exigendi fructus ex ista parte, quæ personis ecclesiasticis obuenit.

Tertia pars est, *Clerico competens*; nam seculares non possunt de iure habere beneficia.

Vltima pars est, *finis*, nimirum, *ob diuinum officium*, quod in laudibus diuinis consistit, in sacrificio Missæ & sacrorum administratione, non quòd isti redditus dentur in pretium sed in sustentationem talium personarum, vt à cura sibi prouidendi liberæ Deo melius vacare possint. *In populi vilitate*, in ista quarta parte differt beneficiu à præbenda, puta, quòd non est annexa canoniæ: nam præbenda datur homini seculari, non ob tale officium, sed, vel quia bene meritus est de ecclesiâ, vel quia in spiritualibus seruit ecclesiæ, vel ob paupertatem, vel aliam honestam causam: unde talis præbenda, est ius recipiendi fructus, sed non ob diuinum officium; ob id, non est beneficium: & in hoc eodem differt a pensione, quæ propter tale officium non datur, licet in reliquis conueniat. Circa species, seu modos beneficiorum Sylu. verb. benef. i. dicit multas mihi videtur magis ad rem, diuidi posse in quatuor genera. Quædam enim habent curam animarum, & iurisdictionem exteriorem, vt Episcopatus, Abbatia aliquæ, & Prioratus. Quædam neutrum habent, sed tantum officium diuinum, vt beneficia dicta simplicia, cappellania, &c.

Alia habent iurisdictionem, sed non curam animarum, quæ in administratione sacramentorum consistit, & huiusmodi sunt aliquæ Abbatia, quæ dicuntur iurisdictionales similiter dignitates, vt Archidiaconatus, & Decanus, quæ quandam iurisdictionem in choro habent.

Quædam, quarto loco, curam habent animarum, sed non iurisdictionem, vt beneficia, quæ dicuntur curata.

rara.